

Taiga- en Toendra-Rietgans

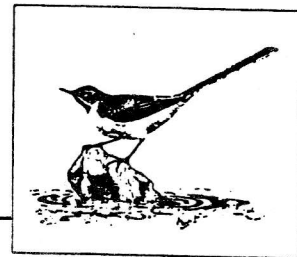
In het artikel "De Taiga-Rietgans (*Anser fabalis fabalis*) en de Toendra-Rietgans (*Anser fabalis rossicus*)" van Harrie Huijbers in 'De Roodborstapuit' 3:3 (december 1984) zijn enkele storende fouten geslopen. Het betreft:

Pagina 10, "De Taigagroep". Het laatste woord van "Anser fabalis middendorfi - broedvogel van de Oostsiberische toendra" moet vanzelfsprekend "taiga" zijn.

Pagina 14, regel 9 dient gelezen te worden als: "groep van vijftig rossicus in een groep van tweehonderd fabalis (Huyskens 1983)."

(red.)

KORTE MEDEDELINGEN

GEMENGD BROEDGEVAL WITTE/ROUWKWIKSTAART IN VELDHOVEN IN 1984

In het broedseizoen van 1984 ontdekke ik vlak bij Welschap (gemeente Veldhoven) een wijfje Rouwkwikstaart (*Motacilla alba yarrellii*) dat fourageerde op een verharde weg. Gedurende een tiental dagen daarna bezocht ik regelmatig deze plek en trof daar steeds deze vogel aan. Als ze dan een bek vol insecten had verzameld vloog ze daarmee steevast naar dezelfde, voor mij echter onbereikbare plaats.

Na enige tijd van waarnemen bleek dat ze daarbij gezelschap had van een mannetje Witte Kwikstaart (*Motacilla alba alba*). Een mannetje Rouwkwikstaart werd niet waargenomen. Al met al lijkt me dit voldoende om te konstateren dat het hier een gemengd broedgeval betrof. Mogelijk is dit pas het tweede uit de provincie.

Zoals bekend vervangt de Rouwkwikstaart de Witte op de Britse Eilanden. In Nederland is het een zeer schaarse broedvogel met jaarlijks tien paren (Teixeira 1979), voornamelijk in de kustgebieden. Het is niet duidelijk in hoeverre gemengde paren daarbij zijn inbegrepen. Het verst in het binnenland gelegen geval dat Teixeira aangeeft (Noord-Limburg) betrof zeker een gemengd paar.

Ook het enige andere (mij bekende) Brabantse geval had betrekking op een mengpaar en wel te Netersel in 1964 (Van Erve e.a. 1967).

Overigens worden zeker uit Oost-Brabant vrijwel geen waarnemingen van Rouwkwikstaarten gemeld. Enerzijds is men in het algemeen nauwelijks attent op het voorkomen van deze vorm, anderzijds is de determinatie niet altijd eenvoudig, zeker niet in de herfst.

In Veldhoven echter zag ik zowel tijdens de voorjaars- als tijdens de najaarstrek diverse malen Rouwkwikstaarten. In het voorjaar meestal in maart, in het najaar in oktober. Tevens is er voor deze gemeente een winterwaarneming (Neijts 1984). Vrijwel al deze waarnemingen stammen uit perioden dat ik scherp op de aanwezigheid van dergelijke vogels (en bijvoorbeeld ook op de Russische Kauw) lette, hetgeen mij doet vermoeden dat deze ondersoort tamelijk regelmatig doortrekt en misschien ook wel wat vaker broedt in het binnenland van Brabant.

Over de determinatie van de Rouwkwikstaart kan men een lang verhaal schrijven, maar het meeste daarover is reeds gepubliceerd en eenvoudig op te zoeken. Een belangrijk verschilpunt tussen Rouw- en Witte Kwikstaart wordt echter zeer zelden vermeld, doch daarentegen wel vaker (onbewust?) afgebeeld:

Bij de Rouwkwikstaart hebben de grote vleugeldekveren meestal veel meer wit dan bij de Witte. De vogels hebben dan een veel duidelijker witte vlek in de vleugel die dikwijls al van grotere afstand opvalt. Gevoegd bij de ook vaak wat donkerder rug maakt dat de vogel kontrastrijker.

Andere punten waarop men moet letten zijn: donkergrijze in plaats van lichtgrijze flanken, zwarte in plaats van grijze stuit en/of het zwart van nek en keel elkaar wel of niet raken in de zijhals. Deze punten vereisen wel zeer zorgvuldige waarneming van korte afstand!

Frank Neijts

Adres: Loggerstraat 25, 5616 KL Eindhoven. 040-523270

Literatuur

- Erve F.J.H. van. e.a. 1967. Avifauna van Noord-Brabant. Van Gorcum, Assen.
 Neijts, F. 1984. Vogels van Veldhoven. Gemeente Veldhoven.
 Teixeira, R. 1979. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. 's-Graveland.